

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 217/09-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť Ľ. K., T., zastúpeného advokátom JUDr. J. Š., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Topoľčany v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 143/04 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Topoľčany v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 143/04 p o r u š i l základné právo Ľ. K., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ľ. K. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré j e Okresný súd Topoľčany p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Ľ. K. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 231,80 € (slovom dvestotridsaťjeden eur a osemdesiat centov), ktoré j e Okresný súd Topoľčany p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. J. Š., T., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 217/09-10 z 27. mája 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ľ. K., T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Topoľčany (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní o podmiennečné upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlo vedenom pod sp. zn. 1 T 143/04 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že: „(...) Konanie v predmetnej veci sa začalo podaním žiadosti o podmiennečné upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu, ktorá žiadosť bola doručená Okresnému súdu v Topoľčanoch dňa 30. 5. 2007, ktorá žiadosť bola podaná na základe toho, že navrhovateľ bol rozsudkom Okresného súdu v Topoľčanoch sp. zn. 1 T 43/04 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2 To 19/2006 uznaný vinným z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods.1, 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. za čo mu bol uložený trest

odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu vo výmere jedného roka ako aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu jeden rok. Zákaz činnosti plynul od 27. 11. 2006 do 27. 11. 2007. Žiadosť bola odôvodnená tým, že uplynula polovica trestu zákazu činnosti a žiadateľ v tom čase potreboval vodičské oprávnenie pri uchádzaní sa o prácu, kde vodičské oprávnenie bol predpokladom prijatia do pracovného pomeru. (...)

Sťažovateľ nespokojný s priebehom predmetného súdneho konania podal dňa 28. 10. 2008 v zmysle § 17 zákona SNR č. 80/1992 Zb. osídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe) v znení neskorších predpisov sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú Okresnému súdu v Topolčanoch, ktorá bola vedená pod Spr. 3022/08 Ako dôvody okrem iného uvádzal nečinnosť súdu, keďže odo dňa podania návrhu na začatie konania vo veci, t. j. odo dňa 30. 5. 2007 do 27. 11. 2007 príslušný súd nevyniesol meritórne rozhodnutie vo veci samej.

Podpredsedníčka okresného súdu vybavila predmetnú sťažnosť listom zo dňa 25. 11. 2008, v ktorom uvádza, že po nahliadnutí do spisu konštatuje, že sťažnosť navrhovateľa nie je dôvodná, pretože vykonávanie dôkazov zo strany Okresného súdu bolo sťažené v dôsledku toho, že navrhovateľ podával mimoriadny opravný prostriedok, pričom nebol k dispozícii predmetný spis. Keď bol spis súdu vrátený v porozsudkovej agende sa vždy konalo a teda neboli zistené prietahy v konaní zo strany Okresného súdu v Topolčanoch, ani zo strany konajúceho sudcu. Na základe toho bola sťažnosť navrhovateľa považovaná za neopodstatnenú. (...)

Z uvedeného vyplýva, že odo dňa 30. 5. 2007 do 27. 11. 2007, t. j. odo dňa podania návrhu, príslušný súd okrem zadováženia správ nevyniesol meritórne rozhodnutie, napriek tomu, že predmetný spis sa dva krát nachádzal na Okresnom súde v Topolčanoch, t. j. aj v čase keď sa rozhodovalo o opravných prostriedkom veci a to či už riadnych alebo mimoriadnych. Týmto konaním Okresný súd Topolčany podľa sťažovateľa porušil aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd(...)

Zo súdneho spisu, sp. zn. 7Cb 421/98 podľa sťažovateľa nepochybne vyplýva, že na vzniku a pretrvaní nepriaznivého a nežiaduceho stavu v dĺžke celého konania v danej veci

vedeného pred Okresným súdom Topoľčany majú podiel predovšetkým nedostatky v činnosti tohto súdu, tak ako boli uvedené vyššie, čo viedlo k zbytočným prietahom v konaní. (...)

Sťažovateľ sa domáha v zmysle čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky primeraného finančného zadosťučinenia.

Z ustanovenia § 56 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov vyplýva, že primerané finančné zadosťučinenie má povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, nie prípadnej náhrady škody. Sťažovateľ sa domnieva, že doba 6 mesiacov, ktorá uplynula od podania návrhu až celkového skončenia zákazu činnosti je ničím neospravedliteľná. Účastník konania má právo na konanie bez prietahov a toto právo odporca nemôže, ani vzhľadom na jeho subjektívne pomery porušovať. Sťažovateľ vidí nemajetkovú ujmu vo svojom pretrvávajúcom pocite právnej neistoty, spočívajúcu v pocitoch márnosti a nespravodlivosti sprevádzajúcich porušovanie základného práva na konanie súdu bez zbytočných prietahov. Sťažovateľ vytýka celé obdobie súdneho konania v dobe 6 mesiacov, keďže súd v predmetnom konaní okrem zabezpečenia správ o povesti nevydal v merite veci žiadne rozhodnutie. (...)

Existenciu zbytočných prietahov v konaní teda nemôže sám o sebe vylúčiť ani fakt, že v predmetnej veci okresný súd určité úkony vykonal. Navyše, v priebehu konania existujú obdobia, kedy okresný súd nekonal, pričom nie je zrejmý relevantný dôvod, ktorý by mu na to dal príčinu.

Podľa judikatúry ústavného súdu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nie je možné napraviť.

To znamená, že neprichádza do úvahy zrušenie rozhodnutia alebo opatrenia, resp. uvedenie do pôvodného stavu. Daný prípad je práve podobný.

Vychádzajúc z uvedeného a zohľadňujúc skutočnosť, že Okresný súd Topoľčany svojím konaním v predmetnej veci podľa sťažovateľa zapríčinil prietahy v konaní, sťažovateľ žiada v zmysle čl. 127 ods. 3, aby mu Ústavný súd Slovenskej republiky priznal finančné zadosťučinenie vo výške 30 000,- Euro. (...)

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci nálezom takto rozhodol:

„Slovenská republika, zastúpená Okresným súdom Topoľčany v konaní o žiadosti o podmienené upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti vo veci 1 T 143/04 porušila právo L. K., bytom T. upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi L. K. finančné zadostučinenie vo výške 30 000,- Euro(...), ktoré je Okresný súd Topoľčany povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Topoľčany je povinný nahradiť L. K. do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia (v zmysle § 36 ods. 2 z. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov) trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 951,90- €(...) na účet advokáta JUDr. J. Š.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 814/09 z 22. júla 2009 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zo 7. augusta 2009.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Odsúdený L. K. doručil okresnému súdu dňa 30. 5. 2007 žiadosť o upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti. Odôvodňoval to uplynutím polovice doby trestu. Zákaz činnosti menovanému plynul od 27. 11. 2006 do 27. 11. 2007.

Úkony v tejto porozsudkovej agende podľa poverenia a podľa zákona vykonávajú vyššia súdna úradníčka a probačný a mediačný úradník.

Dňa 5. 6. 2007 bolo súdu doručené dovolanie ods. L. K.

Medzitým prebiehalo na súde konanie o návrhu odsúdeného L. K. na obnovu konania, v ktorom konaní bol pripojený základný spis 1 T 143/2004.

Dňa 9. 8. 2007 bol spis doručený Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o mimoriadnom opravnom prostriedku.

Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Tdo 1/2007 zo dňa 27. 8. 2007 bolo dovolanie obv. L. K. odmietnuté. Dňa 5. 9. 2007 bolo uznesenie aj so spisom doručené súdu.

Zároveň boli k žiadosti o PÚZČ žiadané príslušné správy (čl. 196).

Ods. L. K. dňa 6. 3. 2007 podal na okresný súd návrh na obnovu konania, sp. zn. 1Nt/5/2007, o ktorej súd rozhodol uznesením pod sp. zn. 1Nt/5/2007 zo dňa 5. 6. 2007, tak že obnovu konania zamietol. Proti uzneseniu podal odsúdený sťažnosť, ku ktorej bol pripojený základný spis a ktorá bola odoslaná na krajský súd dňa 10. 9. 2007.

Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 7 Tos/37/2007 zo dňa 20. 9. 2007 zamietol sťažnosť odsúdeného. Okresnému súdu bolo rozhodnutie doručené dňa 9. 10. 2007.

Dňa 12. 9. 2008 sa odsúdený K. sťažoval, že nebol informovaný o tom, ako s jeho žiadosťou o upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti súd naložil. Zároveň žiadal, aby bol v lehote 15 dní o tom vyrozumený. Na základe toho, vyššia súdna úradníčka dňa 16. 9. 2008 predvolala menovaného na okresný súd na deň 7. 10. 2008, na čo sa ods. K. nedostavil a ospravedlnil sa dokladom o odbornom vyšetrení vystaveným lekárom. Dňa 28. 10. 2008 podal na okresný súd sťažnosť na prieťahy v konaní adresovanú do rúk predsedníčky súdu. O výsledku podanej sťažnosti bol sťažovateľ informovaný dňa 25. 11. 2008 pod Spr 3022/08, ktorá sťažnosť bola vyhodnotená ako neopodstatnená.

Dňa 28. 10. 2008 vyššia súdna úradníčka oznámila ods. L. K., že trest zákazu činnosti vykonal dňa 27. 11. 2007.

Prieťahy v konaní boli zapríčinené chovaním sa účastníka konania, nie nekonaním zamestnancov súdu. I keď po zmene predsedu súdu (apríl 2007) vznikla situácia, že došlo k prerozdeľovaniu súdnej agendy, k personálnym zmenám súvislosti so vznikom nových súdov od 1. 1. 2008 ako aj k zníženiu počtu zamestnancov súdu o 21, vrátane sudcov, čím znova došlo k prerozdeľovaniu vecí. V dôsledku týchto zmien a nedostatku sudcov predsedníčka súdu bola nútená pojednávať trestné veci a 3/4 vecí dedičskej agendy. Podstatná pozornosť sa venovala predovšetkým väzobným veciam a reštančným veciam.

Rozhodnutie o vykonaní trestu môže súd urobiť ako v priebehu skúšobnej doby, tak aj po jej uplynutí, inak sa má za to že podmiennečne odsúdený sa osvedčil, ale len vtedy, ak súd nerozhodol v jednoročnej lehote, hoci odsúdený nemá na tom vinu. Je prirodzené, že súd vo vykonávacom konaní v spisovom materiály skúma, či sú podklady pre rozhodnutie. Správy

o správaní sa odsúdeného vo výkone trestu musia byť natoľko konkrétne, aby bolo možné preveriť údaje a tvrdenia, ktoré sú v nich uvedené, a potom ich hodnotiť pri rozhodovaní. Bez preštudovania základného trestného spisu nemožno zodpovedne tieto skutočnosti posúdiť.

Rozhodnutiu o tom, že sa podmienene odložený trest vykoná, musí predchádzať dokazovanie, v rámci ktorého treba tiež objasniť, či v inom konaní nebol zrušený výrok o treste, o ktorom sa rozhoduje.

Je nepochybné, že každý sa môže v zmysle celého siedmeho oddielu druhej hlavy Ústavy SR domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanovuje inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Z obsahu celého súdneho spisu vyplýva, že v každom štádiu konania bol sťažovateľ nespokojný a neuspel ani v riadnom ani v mimoriadnom súdnom konaní. O priebehu konania sa pravidelne informoval v informačnom centre súdu dňa 10. 6. 2008, 12. 8. 2008, 6. 2. 2009, 24. 2. 2009. Je nepochybné, že sťažovateľ sa domáhal svojich práv žiadosťou zo dňa 30. 5. 2007 a následne dňa 12. 9. 2008. O výsledku konania bol súdom vyrozumený dňa 28. 10. 2008.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia alebo oznámenia o namietanom zásahu. V iných prípadoch sa táto lehota počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol dozvedieť o zásahu do svojich práv.

Ústavný súd stanovil, že je oprávnený posudzovať sťažnosti na prietahy v konaní, iba ak namietané konanie stále trvá v momente, kedy bola ústavná sťažnosť podaná.

O pôvodnom konaní, teda aj o zákonnosti uložených trestov sa rozhodovalo v mimoriadnych konaniach, ktorých výsledok sa súd dozvedel dňa 5. 9. 2007 a dňa 9. 10. 2007. V týchto konaniach však bolo rozhodnuté v neprospech sťažovateľa.

Taktiež je nepochybné, že sťažovateľ podal sťažnosť na Ústavný súd SR dňa 17. 4. 2009 podľa prezentačnej pečiatky, teda po akejkoľvek zákonnej lehote na podanie sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadame návrh sťažovateľa zamietnuť.

Záverom vyjadrujeme súhlas s tým, aby sa podľa § 30 ods. 2 Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 o organizácii Ústavného súdu SR , o konaní pred ním a postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov upustilo od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, ak dospejete k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. “

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedol:

„S ohľadom na Vašu výzvu som kontaktoval môjho klienta, ktorý mi dodatočne -dovolenkové obdobie - oznámil, že súd ho v žiadnom prípade neinformoval, nemá žiadnu písomnosť ako sa uvádza, že vyššia súdna úradníčka mi mala 28. 10. 2008 oznámiť, že som trest zákazu činnosti vykonal.

Môj klient si nie je vedomý žiadnej písomnosti zo strany súdu a mám za to, že ju nemá ani súd, nakoľko píše, že vyššia súdna úradníčka oznámila skutočnosť. Čiže z pohľadu môjho klienta ide o účelové a ničím nepreukázateľné tvrdenie.

Z tohto pohľadu trváme na našom stanovisku a stanovisko súdu považujeme za účelové a zavádzajúce. “

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania o upustenie od výkonu zvyšku zákazu činnosti viesť motorové vozidlo vedeného na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 1 T 143/04 (1 Nt 5/07):

Dňa 30. mája 2007 podal sťažovateľ na okresnom súde „*Žiadosť o upustenie od výkonu zvyšku zákazu činnosti viesť motorové vozidlo*“, v ktorej okrem iného uviedol, že „*Zákaz činnosti plynie od 27. 11. 2006 a uplynie 27. 11. 2007*“.

Dňa 5. júna 2007 sťažovateľ podal dovolanie proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 1 T 143/04 z 27. marca 2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 19/06 z 27. novembra 2006.

Dňa 22. júna 2007 súd vyzval advokáta sťažovateľa, aby predložil rovnopisy dovolania v potrebnom počte.

Dňa 29. júna 2007 advokát sťažovateľa predložil súdu rovnopisy dovolania.

Dňa 24. júla 2007 sa k dovolaniu sťažovateľa vyjadrila Okresná prokuratúra v T.

Dňa 9. augusta 2007 bol spis predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), aby rozhodol o dovolaní sťažovateľa.

Dňa 27. augusta 2007 najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tdo 1/07 dovolanie sťažovateľa odmietol.

Dňa 5. septembra 2007 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 5. septembra 2007 zákonná sudkyňa dala úpravou kancelárii pokyn, aby vyžiadala správy k žiadosti o upustenie od výkonu zvyšku zákazu činnosti viesť motorové vozidlo.

Dňa 10. septembra 2007 bol spis zaslaný na krajský súd, aby rozhodol o sťažnosti proti zamietnutiu obnovy konania.

Dňa 11. septembra 2007 M. T. zaslalo súdu požadovanú správu.

Dňa 13. septembra 2007 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru T. zaslalo súdu výpis z evidenčnej karty vodiča.

Dňa 14. septembra 2007 Obvodné oddelenie Policajného zboru T. zaslalo súdu požadovanú správu.

Dňa 17. septembra 2007 O. v T. reagoval na ostatnú žiadosť súdu.

Dňa 20. septembra 2007 krajský súd uznesením sp. zn. 7 Tos 37/07 zamietol sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu o zamietnutí jeho návrhu na obnovu konania.

Dňa 9. októbra 2007 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 25. októbra 2007 vyšší súdny úradník dal úpravou kancelárii pokyn, aby vyžiadala odpis z registra trestov v súvislosti so žiadosťou o upustenie od výkonu zvyšku zákazu činnosti.

Dňa 9. novembra 2007 bol súdu doručený výpis z registra trestov týkajúci sa sťažovateľa.

Dňa 12. septembra 2008 sťažovateľ podal sťažnosť na prietahy v konaní o jeho žiadosti o upustenie od výkonu zvyšku zákazu činnosti viesť motorové vozidlo.

Dňa 16. septembra 2008 vyšší súdny úradník predvolal sťažovateľa na výsluch na 7. október 2008.

Dňa 7. októbra 2008 sťažovateľ ospravedlnil svoju neúčast' na nariadenom výsluchu zo zdravotných dôvodov, čo aj zdokladoval.

Dňa 28. októbra 2008 sťažovateľ opakovane podal sťažnosť na prietahy v konaní o jeho žiadosti o upustenie od výkonu zvyšku zákazu činnosti viesť motorové vozidlo.

Dňa 28. októbra 2008 vyššia súdna úradníčka listom oznámila sťažovateľovi, že: *„Zo spisu tunajšieho súdu som zistila, že trest zákazu činnosti ste vykonal dňom 27. 11. 2007, o čom som dňa 11. 12. 2007 informovala i Register trestov pri Generálnej prokuratúre SR Bratislava. Dňa 14. 2. 2008 tunajší súd rozhodol tak, že ste sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia osvedčil a má sa za to, že sa na Vás bude hľadieť ako keby ste nebol odsúdený. Rozhodnutie ste prevzal dňa 20. 2. 2008 a toto nadobudlo právoplatnosť dňom 26. 2. 2008.“* Z pripojenej doručky vyplýva, že sťažovateľ prevzal uvedený list 31. októbra 2008.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o podmienenečné upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlo vedenom pod sp. zn. 1 T 143/04 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd poznamenáva, že o prípustnosti predmetnej ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol už uznesením č. k. II. ÚS 217/09-10 z 27. mája 2009, pričom prihliadol na to, že v napadnutom konaní okresný súd v merite veci žiadne rozhodnutie nevydal, a práve preto nemohol prihliadnuť na inak opodstatnenú argumentáciu predsedníčky okresného súdu, že ústavný súd „*stanovil, že je oprávnený posudzovať sťažnosti na priet'ahy v konaní, iba ak namietané konanie stále trvá v momente, kedy bola ústavná sťažnosť podaná*“.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prietahom. Sťažovateľ neprispel svojím správaním k prietahom v konaní, aktívne sa dožadoval pokračovania v konaní a taktiež podal sťažnosť na prietahy v konaní.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že okresný súd v danej veci od podania žiadosti o podmienené upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu, ktorá bola doručená okresnému súdu 30. mája 2007, až do uplynutia

lehoty 27. novembra 2007, počas ktorej sťažovateľovi zákaz činnosti trval, okrem zadováženia správ nevyniesol meritórne rozhodnutie. Možno teda konštatovať, že okresný súd v napadnutom konaní odmietol spravodlivosť (denegatio iustitione), keď nerozhodol o žiadosti sťažovateľa o podmienené upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti v napadnutom konaní. Na uvedenom konštatovaní nič nemení ani okolnosť, že sťažovateľovi bolo 28. októbra 2008 skutočne oznámené, že trest zákazu činnosti vykonal už 27. novembra 2007. Uvedená neefektívna nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože minimálne počas šiestich mesiacov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobie neefektívnej činnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. K uvedenej nečinnosti, a teda k prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu okresného súdu.

Obranu predsedníčky okresného súdu, že *„sťažnosť navrhovateľa nie je dôvodná, pretože vykonávanie dôkazov zo strany Okresného súdu bolo sťažené v dôsledku toho, že navrhovateľ podával mimoriadny opravný prostriedok, pričom nebol k dispozícii predmetný spis“*, ako i argument, že *„po zmene predsedu súdu (apríl 2007) vznikla situácia, že došlo k prerozdeľovaniu súdnej agendy, k personálnym zmenám súvislosti so vznikom nových súdov od 1. 1. 2008 ako aj k zníženiu počtu zamestnancov súdu o 21, vrátane sudcov, čím znova došlo k prerozdeľovaniu vecí“*, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnúť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedníčky súdu. V súvislosti s argumentom, že *„nebol k dispozícii spis“*, ústavný súd už tiež uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných

prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním napr. na dlhodobé obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). V okolnostiach danej veci však nič nemohlo brániť tomu, aby bol prípadne vytvorený náhradný spis na účely napadnutého konania.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Pretože sťažovateľ trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo vykonal už 27. novembra 2007, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 30 000 €, pretože *„vidí nemajetkovú ujmu vo svojom pretrvávajúcom pocite právnej neistoty, spočívajúcu v pocitoch márnosti a nespravodlivosti sprevádzajúcich porušovanie základného práva na konanie súdu bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľ vytýka celé obdobie súdneho konania v dobe 6 mesiacov, keďže súd v predmetnom konaní okrem zabezpečenia správ o povesti nevydal v merite veci žiadne rozhodnutie.“*

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie

podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje za primerané vo výške 3 000 €. Ústavný súd pritom prihliadol predovšetkým na to, že v danom prípade zo strany okresného súdu došlo k „denegatio iustitione“, čo z ústavnoprávneho hľadiska za žiadnych okolností nebolo možné prehliadnúť a tolerovať. Navyše ústavnému súdu neušlo pozornosti, že sťažovateľ v aktuálnom *„čase potreboval vodičské oprávnenie pri uchádzaní sa o prácu, kde vodičské oprávnenie bol predpokladom prijatia do pracovného pomeru“*.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 23. marca 2009 a spísanie sťažnosti z 23. marca 2009). Za dva úkony vykonané v roku 2009 patrí odmena v sume dvakrát po 115,90 € a režijný paušál dvakrát po 6,95 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 231,80 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2009